

Seppo Yrjölä

Swing-treidaaminen trendiviivojen avulla

Swing-treidaaminen trendiviivojen avulla

Seppo Yrjölä
Opinnäytetyö
Kevät 2022
Liiketalouden tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Liiketalous, Taloushallinto

Tekijä(t): Seppo Yrjölä

Opinnäytetyön nimi: Swing-treidaaminen trendiviivojen avulla

Työn ohjaaja: Juhani Kurula

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2022

Sivumäärä: 47

Tämän opinnäytetyön aiheena oli luoda opas swing-treidaamisesta trendiviivojen avulla. Swing-treidaaminen on lyhyen aikavälin sijoitustyyli, jossa osaketta tai muuta arvopaperia pidetään hallussa muutamasta päivästä useaan kuukauteen. Trendiviivat ovat teknisen analyysin tärkeimpiä graafisia työkaluja. Niiden avulla swing-treidaaja voi löytää osto- ja myyntisignaaleita, sekä rakentaa oman treidaus-strategian.

Opinnäytetyön teoreettisessa osassa tutkittiin swing-treidaamisen käsitettä ja sen eroja verrattuna perinteiseen sijoittamiseen sekä muihin treidaustyyliin. Isossa osassa oli myös teknisen analyysin merkitys päätöksissä. Tutkimuksessa käytiin läpi myös teknisen analyysin indikaattoreita ja erityisesti trendiviivoja sekä tuki- ja vastustasoja.

Työn toiminnallinen osuus koostui teknisen analyysin ohjelman, TradingView:n lyhyestä käyttöoppaasta, hyvän treidaus-strategian rakentamisen elementeistä sekä esimerkkitreideistä. Esimerkkitreidit olivat tämän opinnäytetyön tekijän, itse tekemiä osakekauppoja, joita analysoitiin vertaamalla hyvän treidaus-strategian elementteihin.

Esimerkkitreidien perusteella voitiin olettaa, että tunneperäiset sijoituspäätökset voivat helposti vaikuttaa negatiivisesti swing-treidaamisen tuottoihin tai aiheuttaa isoja tappioita. Omien sääntöjen luonti sekä treidaus-strategiassa pysyminen voitiin todeta mahdollistavan voitollisen swing-treidaamisen. Työn tarkoitus oli tuoda esiin asiat, joita hyvän treidaus-strategian luonnissa tulee huomioida.

Asiasanat: swing, treidaaminen, trendiviiva, tekninen analyysi, arvopaperi, sijoittaminen

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Economics, Option of Financial Administration

Author(s): Seppo Yrjölä

Title of thesis: Swing Trading using trend lines

Supervisor(s): Juhani Kurula

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2022 Number of pages: 47

The subject of this thesis was to create a guide to swing trading using trend lines. Swing trading is a short-term investing style in which a stock or other security is held for a few days to several months. Trend lines are important graphical tools for technical analysis. Trend lines allow a swing trader to find buy and sell signals, as well as build their own trading strategy.

In the theoretical part of the thesis, the concept of swing trading and its differences compared to traditional investing and other trading styles were studied. The role of the technical analysis in trading decisions also played a large part. The study also looked at the indicators of technical analysis, and in particular the trend lines and the levels of support and resistance.

The functional part of the work included a brief user guide to program of technical analysis TradingView, elements of building a great trading strategy, and example trades of swing trading. The example trades of swing-trading were made with real money by the author of this thesis. The trades were then analysed by comparing them with the elements of great trading strategy.

Based on the example trades, it could be assumed that emotional decisions in investing could easily reduce the profits of trades or even cause large losses. Creating own rules and sticking to the trading strategy was found to allow profitable swing trading. The purpose of the work was to highlight issues that need to be taken into account when creating a good trading strategy.

Keywords: swing, trading, trend, technical analysis, stock market, investing

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
1.1	Lähtökohdat.....	7
1.2	Aihe ja tavoitteet.....	8
1.3	Työn rakenne	8
1.4	Tutkimusmenetelmä ja lähdeaineisto	9
2	ARVOPAPERISIJOITTAMINEN	10
2.1	Treidaamisen ja sijoittamisen erot	10
2.2	Lyhyeksi myynti	11
2.3	Treidaustyyli	12
3	SWING-TREIDAAMINEN	14
3.1	Swing-treidaamisen edut.....	14
3.2	Swing-treidaamisen haittapuolet	15
3.3	Teknisen analyysin merkitys.....	15
3.4	Riskit	16
4	TEKNINEN ANALYYSI	17
4.1	Teknisen analyysin perusolettamukset.....	17
4.2	Kynttiläkaavio	18
4.3	Trendiviivat.....	20
4.4	Volyymi.....	21
4.5	Tuki- ja vastustasot	22
4.6	Tekniset indikaattorit	24
4.6.1	Liukuva keskiarvo	24
4.6.2	RSI.....	25
5	TRENDIVIIVOJEN JA TASOJEN HYÖDYNTÄMINEN	26
5.1	Sääntöjen luonti trendiviivoilla	26
5.2	Sääntöjen luonti tuki- ja vastustasoilla.....	27
6	TRADINGVIEW	29
6.1	Osakeseulonta	29
6.2	Taulukkotyökalu	30
7	TREIDAUS-STRATEGIAN RAKENTAMINEN	33
7.1	Hyvän treidaus-strategian elementit.....	33

7.2	Arvopaperin valinta.....	34
7.3	Indikaattorien valinta	34
7.4	Tappioriski ja positiokoko	35
7.5	Tuotto-odotus	36
8	ESIMERKKEJÄ SWING-TREIDAAMISESTA	37
8.1	Telia	37
8.2	Tecnotree	38
8.3	Caverion.....	39
8.4	Kesko	41
9	JOHTOPÄÄTÖKSET	42
10	POHDINTA.....	43
	LÄHTEET.....	44

1 JOHDANTO

1.1 Lähtökohdat

Ihmiset, jotka etsivät ”osta ja pidä” -strategiaa parempaa tuottoa säästöilleen, joutuvat etsimään tietoa omin neuvoin tai epäluotettavien sijoitusneuvojen kautta. Lisäksi suurin osa sijoituskirjallisuudesta ja median julkaisemista uutisista kohdentuvat perinteiseen sijoittamiseen. Käsitteet kuten ”hajauttaminen”, ”osinkotuotto” ja ”korkoa korolle” tuntuvat olevan kaikkien sijoitusoppaiden ja -tietolähteiden perusta. Perinteinen sijoittaminen on pitkäjänteinen, riskialtis ja jopa tylsä tapa kartuttaa säästöjä - usein sijoitustuotoilla tavoitellaan parempaa eläkettä. Pitkällä tähtäimellä ja hyvällä hajautuksella sijoitukset yleensä tekevät voittoa. Noin kerran 10 vuodessa tulee kuitenkin aika, jolloin perinteisten sijoittajien pitkään säilytetyt ja tuottoa kartuttaneet arvopaperit romahtavat. COVID-19 eli koronaviruksen aiheuttama äkillinen pörssilasku on hyvä esimerkki siitä, miten useamman vuoden voittoa tehnyt salkku voi kääntyä hetkessä tappiolliseksi.

Perinteiset sijoittajat eivät yleensä ole tottuneet suojaamaan salkkuaan mahdollisilta epidemioilta ja kriiseiltä. Lyhyemmällä sijoitushorisontilla koronaviruksen aiheuttamat tappiot olisivat olleet todennäköisemmin pienemmät tai jopa olemattomat. Lyhyempi sijoitushorisontti vaatii kuitenkin perinteistä sijoittamista aktiivisempaa seurantaan arvopaperimarkkinoilla. Yleinen näkemys on, että perinteisestä sijoittamisesta seuraava askel olisi ammattimainen sijoittaminen eli päiväkauppa. Tämä ei pidä kuitenkaan paikkaansa.

Treidaaminen nähdään perinteisen sijoittamisen vastakohtana ja asiana, johon pystyvät vain sitä ammatikseen tekevät. Treidaaminen tarkoittaa lyhyen aikavälin sijoittamista hyödyntämällä teknistä analyysiä. Lyhyt aikaväli ei välttämättä tarkoita minuutteja, tunteja tai yhtä vuorokautta. Treidaaminen jakaantuu aikahorisontin mukaan useaan eri treidaustyyliin, joista yksi on swing-treidaaminen. Swing-treidaaminen on taiteenala, jonka etuja ovat ammattimaista sijoittamista rauhallisempi aikahorisontti ja parempi tuotto-odotus kuin perinteisellä sijoittamisella. Kyseessä on sijoitustyyli, jossa positiota säilytetään salkussa muutamasta vuorokaudesta useaan viikkoon.

Swing-treidaamisessa päätavoitteena on tehdä tuottoa ottamalla positio alkaneelta nousu- tai las-
kutrendiltä ja luopumalla samasta positiosta trendin lähestyessä päätöstään. Swing-treidaamisen
strategiat perustuvat teknisen analyysin antamiin osto- ja myyntisignaaliin sekä hyvin suunniteltuun
riskienhallintaan ja itseluotuihin sääntöihin.

1.2 Aihe ja tavoitteet

Opinnäytetyöni aiheena on swing-treidaaminen ja trendiviivojen hyödyntäminen kaupanteossa. Ta-
voitteenani on luoda opas sijoittamisesta ja swing-treidaamisesta kiinnostuneille. Pyrin tuomaan
esiin teknisen analyysin tärkeimmät työkalut sekä näyttämään, kuinka niitä voidaan hyödyntää
treidaamisessa. Tavoite on syventyä erityisesti trendiviivojen sekä tuki- ja vastustasojen merkityk-
seen sääntöjen luomisessa. Lisäksi tarkoitus on käydä läpi hyvän treidaus-strategian elementit ja
toimivan riskienhallinnan edellytykset.

Opinnäytetyön toissijaisena tavoitteena on auttaa löytämään itselleni sopiva sijoitustyyli. Ennen
tätä opinnäytetyötä, opiskelin oma-aloitteisesti noin vuoden teknistä analyysiä ja samalla tutustuin
päivätreidaamiseen ja swing-treidaamiseen. Swing-treidaaminen tuntuu minulle lähtökohtaisesti
parhaalta sijoitustyyliä, sillä minulla ei ole jatkuvasti aikaa tarkastella pörssigraafeja johtuen koko-
aikaisesta ansiotyöstä. Parhaassa tapauksessa swing-treidaaminen tulee olemaan minulle toinen
tulonlähde normaalin ansiotyön ohella.

1.3 Työn rakenne

Opinnäytetyöni koostuu teoriaosuudesta sekä esimerkkitreideistä. Teoriaosuudessa ensiksi syven-
nyn swing-treidaamisen etuihin, haittapuoliin ja tavoitteisiin. Sitten käyn läpi teknisen analyysin työ-
kaluja ja ennen kaikkea trendiviivoja. Näytän esimerkinomaisesti myös, kuinka trendiviivoja sekä
tuki- ja vastustasoja voidaan hyödyntää oman strategian ja sääntöjen luomisessa. Teoriaosuuden
lopussa opastan teknisen analyysin TradingView-ohjelman käytössä ja käsittelen hyvän treidaus-
strategian elementtejä.

Esimerkkitreffit sisältävät itse, omalla rahalla tehtyjä osakekauppoja, joissa olen enemmän tai vähemmän hyödyntänyt swing-treidaamisen ja teknisen analyysin teoriaa. Tarkoituksena on huomioida kauppojen oikein tehdyt asiat sekä asiat, jotka ovat olleet mielestäni hyvän treidaus-strategian vastaisia.

1.4 Tutkimusmenetelmä ja lähdeaineisto

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä on laadullinen tutkimus. Swing-treidaaminen itsessään on vielä suhteellisen tuntematon käsite Suomessa ja siksi työn teoriaosuus perustuu pääosin englanninkielisiin lähteisiin. Tekninen analyysi on kasvattanut suosiotaan viime vuosien aikana myös Suomessa. Aiheesta on tarjolla paljon eri videomateriaalia ja artikkeleita suomen kielellä. Olen hyödyntänyt kyseisiä videoita ja artikkeleita tutustuakseni aiheeseen. Tässä opinnäytetyössäni käytän kuitenkin enimmäkseen englanninkielisiä teknisen analyysin lähteitä.

Lähdemateriaali koostuu swing-treidaamisesta ja teknisestä analyysistä kertovista kirjoista, artikkeleista ja oppaista. Valtaosa työssä olevista kuvioista ja graafeista on peräisin ilmaiseksi tarjolla olevista teknisen analyysin -ohjelmista. Lähdeaineisto sisältää kirjallisuutta, joiden tekijät ovat alan ammattilaisia, mutta heidän näkemyksensä eroavat joiltain osin, kun niitä vertaa keskenään. Pyrin olemaan näin ollen lähdekriittinen ja löytämään heidän yhteiset näkemyksensä swing-treidaamisesta ja teknisestä analyysistä. Koska swing-treidaamista pidetään enemmän taiteen- kuin tieteen-alana, lähdeaineiston hyödyntäminen käytännössä voi olla haastavaa.

Lähdeaineistoa on paljon ja siitä on koitunut opinnäytetyötä tehtäessä positiivinen ongelma. Se vaikeuttaa aiheen rajaamista ja oikean tiedon poimimista. Osalle käsitteistä ei ole suomen kielistä vastinetta ja siksi jotkut strategiat ja käsitteet saattavat kuulostaa suomennettuna kömpelöiltä. Pyrin avaamaan kuitenkin strategioiden käyttötarkoitukset ja käsitteiden sisällöt selvästi.

2 ARVOPAPERISIJOITTAMINEN

Arvopaperisijoittamisen pääperiaate on laittaa raha tekemään töitä sijoittajan puolesta. Tavoitteena on saada parempaa tuottoa säästö- ja käyttelytileihin verrattuna. Sijoittamiseen käytettävät rahat tulee olla säästöjä, joita ei tarvita välttämättömiin hankintoihin. Mitä varhaisemmassa vaiheessa sijoittamisen aloittaa, sitä parempi. (Pörssisäätiö 2020, viitattu 18.5.2020.)

Riski	Sijoitus-instrumentti	Odotettu tuotto	Mahdollinen tappio
Lähes riskitön	Talletustili	0-2 %	nolla*
Matala	Korkorahasto	1-3 %	5-10 %
Keskimääräinen	Korkean riskin korkorahasto	3-5 %	10-20 %
Siedettävä	Hajautettu osakerahasto	5-8 %	20-50 %
Korkea	Yksittäinen osake	>10 %	>50 %

*Tappiota syntyy, mikäli pankki mene konkurssiin ja talletuksen määrä ylittää talletussuojan määrän

KUVIO 1. Eri sijoitusinstrumenttien tuotto-odotukset (Sijoittaja.fi 2020, viitattu 18.5.2020)

Kuviossa 1. Sijoittaja.fi vertailee eri sijoitusinstrumenttien mahdollisia tuottoja pitkällä aikavälillä. Sijoitusten tuotto-odotus riippuu sijoittajan riskinottokyvystä ja sijoitushorisontista. Talletustilin tuotto-odotus on 0–2 prosenttia, korkorahaston 1–5 prosenttia, osakerahaston 5–8 % ja yksittäisen osakkeen 10 prosentista ylöspäin. Sijoittaja.fi tarkastelee sijoittamista pitkällä aikavälillä ja tuo ilmi nimenomaan passiivisen sijoittamisen hyödyt. (Sijoittaja.fi 2020, viitattu 18.5.2020.)

2.1 Treidaamisen ja sijoittamisen erot

Sijoittaminen ja treidaaminen ovat kaksi erilaista tapaa yrittää tehdä voittoa arvopaperimarkkinoilla. Perinteiset sijoittajat suosivat yleensä ”osta ja pidä” -strategiaa, jossa arvopaperi ostetaan ja pidetään salkussa useista vuosista vuosikymmeniin. Treidaajat taas sitä vastoin pyrkivät hyödyntämään sekä nousevia, että laskevia markkinoita ja tekemään pienempiä voittoja, mutta lyhyemmällä ajanjaksolla. (Folger 2020, viitattu 19.5.2020).

Perinteisen sijoittamisen tavoitteena on kasvattaa varallisuutta vähitellen pitkällä ajanjaksolla. Arvopapereita saatetaan säilyttää säästötilien tapaan useista vuosista jopa vuosikymmeniin. Tavoit-

teenä on hyötyä mahdollisen kurssinousun lisäksi kohdeyrityksen tasaisesta voitonjaosta, esimerkiksi osingon muodossa. Sijoittajilla on tapana sijoittaa kertyneet osingot uusiin osakkeisiin ja hyötyä korkoa korolle -periaatteesta. Pitkän aikavälin sijoittajilla ei ole tapana huolestua pörssilaskuista, vaan odotus on, että osakkeet tulevat nousemaan ajan myötä takaisin ylös, jolloin mahdolliset tappiot palautuvat. Sijoittajat ovat yleensä enemmän kiinnostuneita markkinoiden perustallisista tekijöistä, kuten hinta-tuotto-suhteista ja kohdeyrityksen johdon ennusteista. Monelle pitkän aikavälin sijoittajalle arvopaperisijoitukset ovat osa eläkesäästöjä. (sama).

Treidaamisessa tehdään useampia toimeksiantoja ja käytössä on enemmän erilaisia instrumentteja. Jotkut treidaajat suosivat kohteinaan myös hyödykkeitä, valuuttoja ja yleisindeksejä. Kun perinteiset sijoittajat saattavat tyytyä 10–15 % vuotuisen tuottoon, treidaajat saattavat pyrkiä 10 % tuottoon kuukausittain. Treidaamisen voitot syntyvät, kun arvopaperi ostetaan ensin halvalla ja myydään sitten korkeammalla hinnalla, lyhyellä aikavälillä. Myös päinvastainen on treidaajalle mahdollista: positio myydään ensin korkealla ja ostetaan sitten halvemmalla. Tätä kutsutaan lyhyeksi myynniksi eli shorttaukseksi. (sama).

2.2 Lyhyeksi myynti

Lyhyeksi myynti eli shorttaus on suomennos englanninkielisestä käsitteestä "short selling". Se tarkoittaa kaupankäyntiä, jossa sijoittaja myy arvopapereita, joita hän ei todellisuudessa omista ja ostaa ne jälkeenpäin halvemmalla hinnalla. Lyhyeksi myyjä lainaa arvopaperit kolmannelta osapuolelta, myy ne sen hetkellä markkinahinnalla ja toivoo, että kyseisten arvopapereiden hinta lähtee sen jälkeen laskuun. Kun kurssi on laskenut tavoitehintaan, shorttaaja ostaa arvopaperit itselleen halvemmalla hinnalla. (Nordnet 2020. Viitattu 19.5.2020).

Lyhyeksi myynnin voitto syntyy myynti- ja ostohinnan välisestä erotuksesta toimeksiantopalkkiot huomioon ottaen. Short-positiossa tappioriski on suurempi kuin tavallisessa long-positiossa. Riski on siinä, että arvopaperin kurssilla ei ole hintakattoa, jolloin tappiota voi kertyä yli 100 prosenttia. (sama). Lyhyeksi myyntiä kuvataan myös vedonlyönniksi markkinoita vastaan. (Beers 2020. Viitattu 19.5.2020.)

Lyhyeksi myyntiä voidaan käyttää myös suojautumiseen mahdollisen kurssilaskun varalta. Treidaaja saattaa huomata, että hänen pitkän aikavälin sijoituksien kurssit ovat mahdollisesti lähdössä laskuun. Mikäli hän ei ole kuitenkaan valmis myymään positioitaan pois, hän voi vähentää mahdollisen kurssilaskun aiheuttaman, tappioiden määrää shorttaamalla samoja markkinoita. Treidaaminen on harvoin ainoa sijoitustapa – yleensä treidaajat ovat investoineet myös pitkän aikavälin sijoituksiin. Kurssilaskun suojautumisen lisäksi, lyhyeksi myynti luo treidaajalle lisää mahdollisia paikkoja tehdä voittoa. (sama).

2.3 Treidaustyyli

Kun perinteisessä sijoittamisessa arvopapereita säilytetään salkussa useista vuosista vuosikymmeniin, treidaaminen jaotellaan eri treidaustyylihin aikaraamien mukaan. Jokainen treidaustyyli vaatii oman tietotaitonsa ja suhtautumisensa. Kuviossa 2. lueteltu eri treidaustyyli aikaraamien ja pitoaikojen perusteella. (Ankelo 2018, viitattu 19.5.2020).

Tyyli	Aikaraami	Pitoaika
Positiotreidaaminen	Pitkä	Kuukausista vuosiin
Swing-treidaaminen	Lyhyt	Päivistä viikkoihin
Päiväkauppa	Lyhyt	Päivänsisäisesti
Skalppaaminen	Erittäin lyhyt	Sekunneista minuutteihin

KUVIO 2. Treidaustyyli (Ankelo 2018, viitattu 19.5.2020)

Positiotreidaaminen on lähimpänä perinteistä sijoitustyyliä. Siinä treidaaja säilyttää arvopaperia salkussaan useista kuukausista vuosiin. Positiotreidaajat käyttävät pääasiallisesti fundamenttianalyysiä ja hyödyntävät pienissä määrin teknistä analyysiä. (sama).

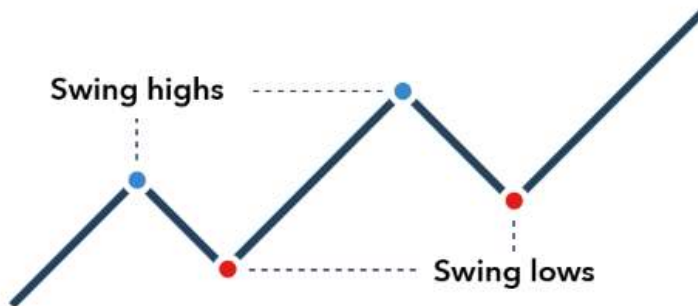
Päiväkauppa tarkoittaa sananmukaisesti treidaamista päivän sisäisesti. Päivätreidaajat eivät säilytä arvopapereitaan salkussa markkinoiden ollessa kiinni – aamulla ostetut arvopaperit myydään ennen pörssin sulkeutumista. Päivätreidaajat perustavat kaikki toimeksiantonsa teknisen analyysin avulla. Tavoitteena on tehdä päivän aikana paljon pienen voiton kauppia. Päiväkauppa vaatii treidaajalta jatkuvaa markkinaseurantaa ja se onkin verrattavissa kokopäiväiseen työhön. Päiväkauppa on suosituin treidaustyyli. (sama).

Skalppaaja on päivätreidaajan tavoin ammattilainen. Skalppaamisessa käytetään erittäin lyhyen aikavälin markkinaseurantaa ja pyritään hyödyntämään pienimmätkin tuottomahdollisuudet. Kuten päiväkaupassa, kaikki kaupat tehdään teknisen analyysin perusteella. Tässä treidaustyyllissä mahdollinen tuotto syntyy erittäin isosta määrästä toimeksiantoja. (sama).

Swing-treidaamisessa arvopapereita säilytetään yleensä päivistä viikkoihin. Toimeksiannot perustuvat pääasiallisesti tekniseen analyysiin, mutta myös fundamenttianalyysiä saatetaan hyödyntää. (sama). Opinnäytetyön seuraavassa luvussa syvennyttään enemmän itse opinnäytetyön aiheeseen swing-treidaamiseen.

3 SWING-TREIDAAMINEN

Sana "swing" on englannin kieltä ja se tarkoittaa suomeksi heiluntaa. Arvopaperimarkkinoilla käsite kuvaa nimenomaan kurssien heiluntaa ylös tai alaspäin. "Swing" alkaa samaan aikaan kun arvopaperin trendi muuttuu laskevaksi tai nousevaksi, ja päättyy samaan aikaan kuin trendikin päättyy. Swing-treidaamisessa on siis tavoitteena löytää alkaneita nousu- ja laskutrendejä, ja ajoittaa toimeksiannot niiden mukaan. Kuvion 3. mukaan "swing low" -piste tarkoittaa arvopaperin pohjahintaa trendillä. "Swing high" -piste taas tarkoittaa ylintä hintaa eli huippua trendillä. (Cattlin 2020, viitattu 21.5.2020).

KUVIO 3. Different types of swing (Cattlin 2020, viitattu 20.5.2020)

On mahdotonta löytää trendien pohja- ja huippukursseja joka treidillä, joten ideana on sisällyttää yhteen kauppaan mahdollisimman iso osuus alkaneesta trendistä. Nousutrendin alkaessa pyritään etsimään long-positiota eli ostopaikkaa mahdollisimman läheltä pohjaa. Ostetut arvopaperit myydään mahdollisimman lähellä nousutrendin huippua. Laskutrendin alkaessa etsitään taas short-positiota eli myyntipaikkaa mahdollisimman lähellä huippua. Shortatut osakkeet ostetaan mahdollisimman lähellä laskutrendin pohjaa. (sama).

3.1 Swing-treidaamisen edut

Swing-treidaaminen on mahdollista täyspäiväistä työtä tekeville ihmiselle. Päivätreidaajat eivät säilytä positioitaan yön yli, koska he pelkäävät niin sanottuja kuiluja eli äkillisiä, suurempia kurssimuutoksia, englanniksi "gaps". Swing-treidaaja taas pyrkii hyödyntämään tilanteet, kun pörssissä syntyy kuilu edellisen päivän kurssiin verrattuna. Suuria kurssimuutoksia tekevät arvopaperit ovat parhaimpia kohteita ja arvopapereita, joissa ei tapahdu kurssimuutoksia tuleen välttää. (Brown 2009,

14) Swing-treidaamisessa on käytössä enemmän dataa analysoitavaksi kuin päivätreidaamisessa johtuen säilytysajasta. Swing-treidaaja luottaa enemmän kauppaansa, koska trendiä tukevat pidemmän aikavälin tiedot. Toimeksiantoja ei tehdä yhtä tiheään, joten päätöksenteoissa on enemmän aikaa käytössä kuin päivätreidaamisessa. (Baumann 2018, 21).

Swing-treidaajat pystyvät hyödyntämään sekä nousu-, että laskutrendejä, jotka kestävät parista päivästä useisiin viikkoihin. Tämä on etu verrattuna positiotreidaajiin ja varainhoito-organisaatioihin, sillä he eivät tutki markkinoita yhtä tiheästi. Swing-treidaajilla on mahdollisuus tehdä myös isompaa vuotuista tuottoa kuin positiotreidaajilla, johtuen tiheämmin tehdystä markkina-analyysistä. Myöskään pidemmät nousu- ja laskutrendit eivät jää huomaamatta. (Brown 2009, 14).

3.2 Swing-treidaamisen haittapuolet

Johtuen valtavasta historiallisesta datasta ja analysoitavan tiedon määrästä, on haastavaa löytää oikeat indikaattorit ja signaalit toimeksiannoille. Tietomassassa on paljon vääristäviäkin tietoja, mitkä saattavat aiheuttaa tappiollisia kauppia. Koska päätöksentekoon on paljon aikaa, esimerkiksi myyntitoimeksiannon pitkittäminen saattaa johtaa myyntivoiton pienenemiseen tai jopa tappiolliseen kauppaan. (Baumann 2018, 22).

Kuten missä tahansa sijoittamisessa, myös swing-treidaamisessa voi aiheutua huomattavia tappioita. Mikään strategia ei ole täysin varma. Useimmat osakkeet seuraavat markkinoiden käyttäytymistä ja yleisen markkinan suunta saattaa ajaa myös hyvin perusteluin valitun osakkeen vastakkaiseen suuntaan. (Samuelsson 2020, viitattu 18.5.2020.)

3.3 Teknisen analyysin merkitys

Tekninen analyysi on työkalu arvopaperin tulevien hintamuutosten ennustamiseen. Kuten sääennuste, tekninen analyysi ei pysty antamaan absoluuttista tulevaisuuden ennustetta. Sen sijaan tekninen analyysi voi auttaa sijoittajia varautumaan, hintojen todennäköisiin muutoksiin. (Stockcharts 2020.) Toisin kuin fundamenttianalyysissä, jossa arvopaperin arvo määritetään yrityksen liiketoiminnan tuloksen ja taseen perusteella, teknisessä analyysissä keskitytään nimenomaan hintaan ja volyyymiin. Kuten minkä tahansa kauppatavaran hintaa, myös arvopaperin hintaa liikuttaa kysyntä ja tarjonta. (Hayes 2020a, viitattu 21.5.2020.)

Moni swing-treidaaja käyttää toimeksiantojen pohjana tappioriskin ja mahdollisen tuoton välistä suhdetta, englanniksi risk/reward ratio. Kyseinen suhde saadaan selville hyödyntämällä teknistä analyysiä osto- tai myyntitoimeksiantoa tehdessä. Tappioriski tarkoittaa mahdollisia tappioita mitä arvopaperin kauppaamisesta voi syntyä. Tappioriskin määräksi asetetaan tarkka hintaraja hyödyntämällä stop/loss -toimeksiantoa, mikä aktivoituu, jos arvopaperin kurssi lähteekin väärään suuntaan. Tuotto-odotus selvitetään tutkimalla teknisen analyysin kuvaajaa ja ennustamalla mihin asti kurssi yltää. Stop/loss -toimeksianto ja tuotto-odotukset selvitetään ennen position ottamista. (Mitchell 2020, viitattu 26.5.2020.)

3.4 Riskit

Swing-treidaamisen tappioriskin lisäksi, mahdollisia tappioon johtavia riskejä ovat väärät kriteerit arvopaperin valinnassa, väärä ajoitus toimeksiannoissa ja huono kärsivällisyys. Swing-treidaaminen vaatii vakavaa sitoutumista taitoon, tietoon ja tunteiden hallintaan. Henkilökohtainen treidaussuunnitelma, varovasti otettava riski ja saavutettavien tulevaisuuden tavoitteiden asettaminen ovat tärkeä osa menestystä. Swing-treidaamisen tavoitteena ei ole äkkirikastuminen, vaan kärsivällisen, tasaisen tuoton tekeminen. Tuotot eivät kuitenkaan synny marginaalisista, joka päivä tehtävistä kaupoista, vaan välillä tulee hetkiä, jolloin täytyy odottaa oikeaa markkinatilannetta. (Farley 2001, 21)

Tappioiden hallinta on avain menestyvään swing-treidaamiseen. On varmaa, että treidaaja, joka ei suojaa positioitaan negatiivisilta hinnanmuutoksilta, ei tule myöskään menestymään arvopaperimarkkinoilla. Swing-treidaaja ei ole joka kerta oikeassa ja strategia saattaa sisältää enemmän tappiollisia kuin voitollisia kauppvoja. Tästä syystä tappioiden rahamääräiseen minimointiin on kiinnitettävä erittäin paljon huomiota. (Brown 2009, 56)

4 TEKNINEN ANALYYSI

Tekninen analyysi sisältää suuren määrän erilaisia kuvaajatyylejä ja indikaattoreita. Aiheesta on tehty myös paljon kirjoja ja opastevideoita. Tässä luvussa tuon esille mielestäni tärkeimpiä teknisen analyysin työkaluja.

Internetissä on paljon verkkosivuja, jotka tarjoavat ilmaisia pörssigraafeja. Kyseisiin graafeihin voi asettaa haluamansa instrumentin, ajanjakson ja kuvaajatyypin. Lisäksi tarjolla on monesti laaja skaala eri indikaattoreita, joita voi halutessaan lisätä graafiin mukaan. Tässä opinnäytetyössä kuvankaappaukset eri pörssigraafeista ovat otettu joko Investing.com:n tai Tradingview.com:n verkkosivuilta. Tradingview-ohjelman käytöstä kerron lisää kappaleessa 6. Tradingview.

4.1 Teknisen analyysin perusolettamukset

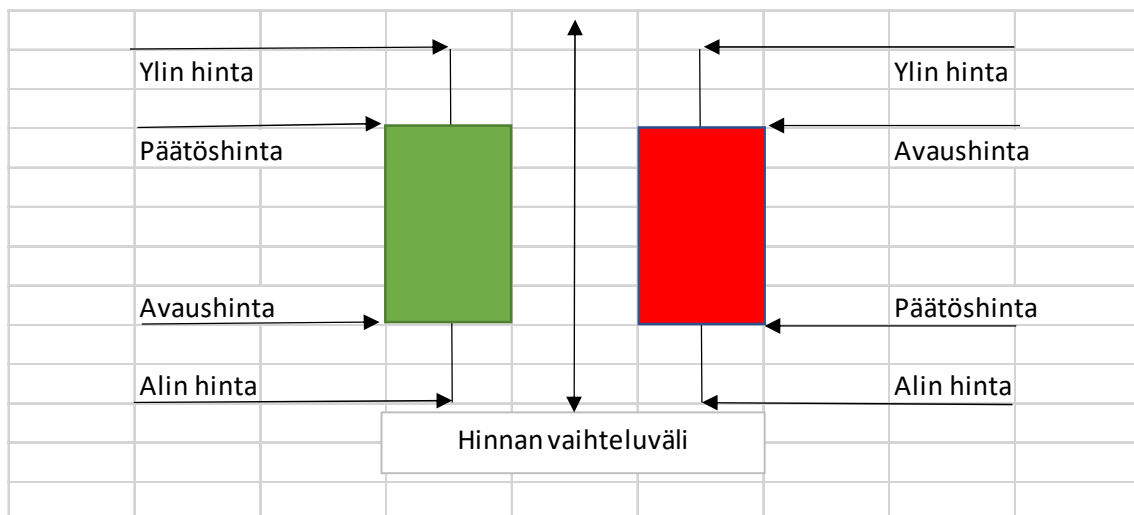
Teknisen analyysin kulmakivenä pidetään yhdysvaltalaisen toimittajan, Charles Dowin (6.11.1851 – 4.12.1902) kehittämää teoriaa arvopaperimarkkinoista. Dow ei itse ehtinyt julkaista kirjaa, mutta hänen kirjoittamistansa lehtianalyyseistä on jälkeempinä koostettu eri versioita, mitä nykypäivänkin tekniset analyytikot käyttävät. Murphy (s. 24–28) luettelee kirjassaan kuusi Dow-teoriaan pohjautuvaa perusolettamusta:

1. Markkinat diskonttaavat kaiken.
2. On olemassa kolme eri trendiä.
3. Päätrendillä on kolme vaihdetta
4. Markkinoiden tulee tukea toisiaan
5. Volyymin tulee vahvistaa trendin olemassaolo
6. Trendin oletetaan olevan voimassa, kunnes se antaa varmoja signaaleja kääntymisestä.

4.2 Kynttiläkaavio

Teknisen analyysin kuvaajat ovat instrumenttien hintamuutosten muodostamia kuvioita, ja ne ovat teknisen analyysin perusta. Kuvaajat sisältävät sekä nousevia, että laskevia trendisarjoja ja -käyriä. Kuvaajat näyttävät vähintään instrumentin päätöskurssit. Monet kuvaajat, kuten kynttiläkaaviot esittävät myös arvopaperin ylimmät ja alimmat hinnat. (Hayes 2020b, viitattu 21.5.2020).

Kynttiläkaavio on treidaajien keskuudessa erittäin suosittu kuvaaja, koska se tarjoaa paljon informaatiota, ja koska sen tulkitseminen on helppoa. Kynttiläkaavio on vuosisatoja vanha kuvaajatyyli, joka kehitettiin Japanin riisimarkkinoilla – käsite tunnetaan myös nimellä japanilaiset kynttilät. Nimi viittaa tapaan, jossa jokaista ajanjaksoa kuvaa suorakulmio, jonka ylä- ja alapuolelta erottuu pystysuorat viivat. Viivat muistuttavat kynttilän sydäntä. Viivoista käytetään myös nimityksiä kuten varjo ja häntä. (Milton 2020, viitattu 21.5.2020.)

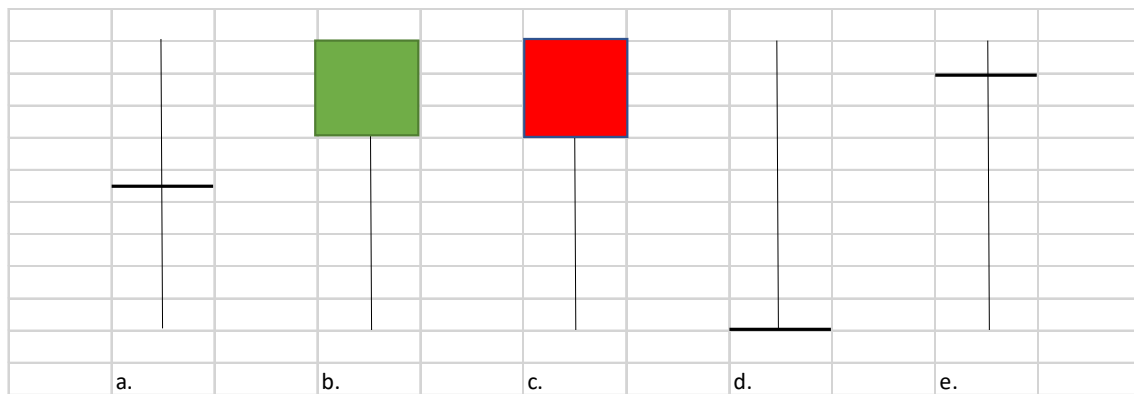

KUVIO 4. Japanilaiset kynttilät

Kuviossa 4. olen hahmotellut nousevan ja laskevan japanilaisen kynttilän. Vihreä kynttilä kuvaa nousevaa hintaa ja punainen kynttilä laskevaa. Joissakin kuvaajissa vihreä väri on korvattu valkoisella ja punainen mustalla. Yksi kynttilä esittää asetetun ajanjakson hinnanmuutosta. Esimerkiksi viiden minuutin kynttilä kuvaa arvopaperin hinnanmuutosta viiden minuutin ajan. Tämän jälkeen kyseisen kynttilän oikealle puolelle alkaa muodostumaan uusi viiden minuutin kynttilä. (sama.) Kynttilän ajanjakso valitaan haluamansa mukaan – yleensä kynttilän ajanjaksoksi voi valita minuutista kuukauteen, riippuen instrumentista.

Kynttilän suorakulmion muotoista aluetta kutsutaan rungoksi, jonka muodostavat arvopaperin avaus- ja päätöshinta. Nousevassa eli vihreässä kynttilässä avaus hinta on rungon alaosa ja päätöshinta yläosa. Rungon ylä- ja alapuolella olevat pystysuorat viivat eli varjot kertovat hinnanvaihteluvälin ennen kynttilän päätöshintaa. Alapuolella olevan varjon alaosa kertoo ajanjakson alimman hinnan ja yläpuolella oleva varjo ylimmän hinnan. (sama.)

Laskeva kynttilä eroaa nousevasta kynttilästä ulkoisesti vain väriltään, mutta sen runkoa luetaan hiukan eri tavalla. Laskevan kynttilän rungon yläosa kertoo arvopaperin avaus hinnan ja rungon alaosa taas päätöshinnan. Varjoja luetaan samalla tavalla kuin nousevan kynttilän kohdalla – alin hinta on alaosassa ja ylin hinta yläosassa. (sama.)

KUVIO 5. Erimuotoiset japanilaiset kynttilät

Kuviossa 5. olen lajitellut erimuotoisia kynttilöitä. Ilman runkoa olevat kynttilät kertovat muuttumattomasta hinnasta kynttilän ajanjakson aikana. Tämä tarkoittaa, sitä että ajanjakson ensimmäinen ja viimeinen kauppa on tehty samalla instrumentin hinnalla.

Kuvion 5. kynttilä a. on ollut välillä laskeva ja välillä nouseva kynttilä. Kyseisen kynttilän päätöshinta on kuitenkin sama kuin avaus hinta ja tästä syystä runkoa ei ole, vaan tilalla on vaakasuora viiva. Nouseva kynttilä b. on ollut ennen päätöshintaa laskeva kynttilä, sillä rungon alapuolella on alinta hintaa kuvaava varjo. Laskeva kynttilä c. on ollut koko ajanjakson ajan laskeva. Ennen päätöshintaa arvopaperilla on tehty kauppaa varjon alaosan hinnalla, jolloin kynttilä on esiintynyt kokonaisena runkona, ilman varjoja.

Erittäin pienirunkoiset tai ilman runkoa esiintyvät kynttilät ovat niin kutsuttuja doji-kynttilöitä, mikä tarkoittaa suomeksi erehdystä. Doji-kynttilä antaa signaalin arvopaperin kurssin täyskäännöksestä.

Kurssi on lähtenyt aluksi nousuun tai laskuun, mutta lopulta muuttunut ostajien tai myyjien määrä on aiheuttanut kurssissa niin kutsutun täyskäännöksen. Täyskäännös on suora suomennos englanninkielisestä termistä "reversal". (Chen 2019, viitattu 21.5.2020).

4.3 Trendiviivat

Trendiviivat ovat helposti tunnistettavissa olevia viivoja, joiden avulla tekniset analyttikot saavat paremman käsityksen trendin kehityksestä. Trendiviivat piirretään trendien käännekohtiin, joko huippujen tai pohjien kautta. Trendiviivan lähtö- ja päätöspisteet edustavat visuaalisesti arvopaperin tuki- ja vastustasoja, joita hyödynnetään toimeksiannoissa. Mitä useamman pisteen kautta trendiviiva piirretään, sitä vahvemmasta trendistä on kyse. On suositeltavaa piirtää trendiviivat vähintään kolmen pisteen kautta. (Chen 2020a, viitattu 25.5.2020.)

KUVIO 6. Nouseva trendiviiva

Kuviossa 6. on päiväkynttiläkaavio, jossa nousutrendiä selkeytetään trendiviivalla. Viivan lähtöpiste on alkaneen trendin pohja ja viiva on piirretty jatkumaan uudempien, ylempien pohjien kautta. Pisteet missä ylemmät pohjat ovat koskettaneet mutta eivät lävistäneet sitä, ovat kohtia, joissa kurssi on kääntynyt takaisin nousevaksi. Näitä pisteitä voidaan pitää potentiaalisina ostopaikkoina. Mikäli uusi kynttilä menisi selvästi kuvan trendiviivan alapuolelle, nousutrendin arvioitaisiin loppuneen ja kuvaajalle tulisi piirtää uusi trendiviiva. (sama.)

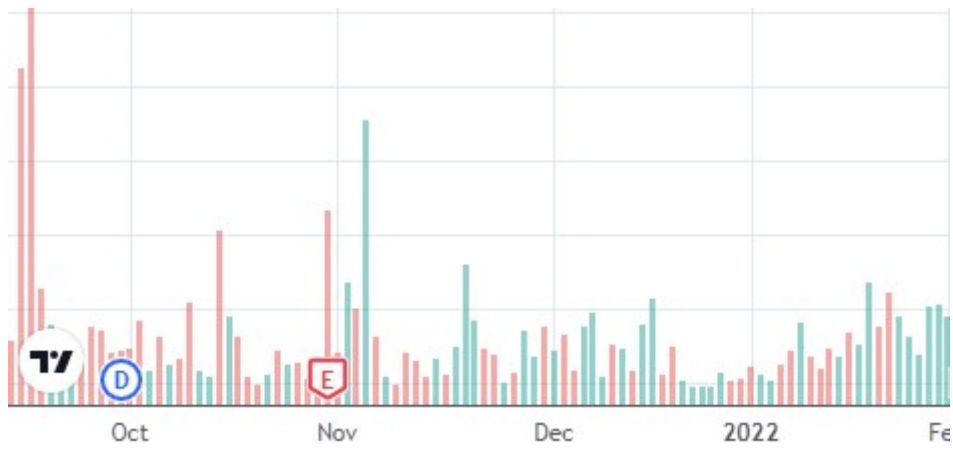

KUVIO 7. Laskeva trendiviiva

Kuviossa 7. on esimerkki noin kaksi kuukautta kestäneestä laskutrendistä. Toukokuun 2019 ensimmäisellä viikolla kuvan osakkeen kurssi on jatkanut laskemista, ja trendi on voitu vahvistaa muuttuneen nousevasta laskevaksi. Laskutrendi on kestänyt kesäkuun loppuun asti, jonka jälkeen hinta on mennyt selkeästi trendiviivan yläpuolelle. Tämä voidaan tulkita trendimuutoksena joko nousevaan tai sivuttaisliikkeiseen trendiin.

4.4 Volyymi

Volyymi kertoo kaupankäynnin vaihdon määrän valitulta ajalta. Jokainen ostajan ja myyjän välillä tehty kauppa lasketaan mukaan kokonaisvolyymiin. Teknisessä analyysissä volyymi on erittäin tärkeä indikaattori, koska sillä voidaan mitata hintamuutosten suhteellista merkitystä. Mitä enemmän arvopaperilla on vaihtoa hinnanmuutoksen tapahtuessa, sitä merkittävämpänä muutosta voidaan pitää. Mikäli vaihtomäärä on pientä huolimatta suuresta hinnanmuutoksesta, se luokitellaan päinvastoin vähemmän merkittäväksi. (Hayes, 2021, viitattu 3.4.2022) Volyymi esitetään teknisessä analyysissä hintakaavion alaosassa, yleensä pylväskaavion muodossa.

KUVIO 8. Volyymien esiintyminen kaaviossa

4.5 Tuki- ja vastustasot

Tuki- ja vastustasot määrittävät kuvaajalle hintatasot, joiden rikkoutuessa voidaan ennustaa trendimuutoksen tapahtuvan. Tukitasoa kutsutaan myös lattiaksi, mikä on suoraikäänös englannin kielen sanasta floor. Nimitys tulee siitä, että sitä pidetään hintatasona, josta hinta kääntyy ylöspäin. Vastustasoa taas kutsutaan katoksi – englanniksi ceiling. Vastustaso on kohta, jossa hinta kääntyy alaspäin. Jos hinta tippuu tukitason alapuolelle, tukitaso muuttuu vastustasoksi, ja jos hinta nousee vastustason yläpuolelle, siitä muodostuu uusi tukitaso. (Farley 2001, 26.)

KUVIO 9. Tuki- ja vastustasot kynttiläkaaviossa

Kuviossa 9. olen piirtänyt Yhdysvaltojen indeksille S&P 500 tuki- ja vastustasot. Kuviossa tukitaso on alempi horisontaalinen viiva ja vastustaso ylempi horisontaalinen viiva. Tukitaso piirretään niiden pohjahintojen kautta, joissa kurssi on alimmillaan sulkenut. Eli kynttilöiden rungot eivät jää tukitasoa kuvaavan viivan alapuolelle. Vastustaso taas piirretään huippuhintojen kautta, niin ettei kynttilän runkoja jää viivan yläpuolelle. (Babypips.com 2020, viitattu 28.5.2020.)

Eri ajanjaksoilla on eri hintatasoilla olevat tuki- ja vastustasot. Esimerkiksi yhden päivän kynttiläkaavio ja yhden viikon kynttiläkaavio voivat olla täysin erilaiset. Ajanjaksoilla saattaa olla myös eri kuormituskertoimet tuki- ja vastustasoilla. Ne kestävät vain tietyn verran ostoja ja myyntejä ennen kuin rikkoutuvat. Kun hinta on lävistänyt tason, hinnalla on tapana jatkaa matkaansa kohti seuraavaa tasoa. (Farley 2001, 26.)

KUVIO 10. Uusien tuki- ja vastustasojen muodostuminen

Kuviossa 10. näkyy Saksan osakeindeksin, DAX:n viikoittainen kynttiläkaavio. DAX on ollut 20 viikkoa kestäneessä sideways-trendissä, kunnes kohdassa 1 vastustason on rikkonut pitkä nouseva kynttilä. Vastustason rikkoutumisen jälkeen DAX-indeksin hinta on lähtenyt nousutrendiin, kunnes kohdassa 2 hinta on tehnyt pienen notkahduksen alaspäin ja jatkanut taas nousua. Tässä vaiheessa on selvinnyt, että notkahduksen pohjat ovat luoneet uuden tukitason. Nousutrendi on jatkanut, kunnes kohdassa 3 DAX-indeksi on laskenut kolmen viikon ajan putkeen ja lähtenyt taas nousuun. Kohta 3 on varmistanut, että kyseessä oli entinen vastustaso ja uusi tukitaso. Hinta on jatkanut nousemista, kunnes kohdassa 4 alkanut lasku on jatkanut aina kohtaan 5 asti, eli samaiselle tukitasolle mikä muodostui kohdassa 3. Mikäli hinta olisi pudonnut tuosta tukitasosta läpi, olisi lasku jatkanut todennäköisesti kohdassa 2 muodostuneelle, seuraavalle tukitasolle.

Kuvio 10 on esimerkki siitä, miten tietyn hintatason rikkoutuessa kurssi jatkaa suuntaansa seuraavalle tasolle. Kuvio näyttää myös sen, miten vastustasot muuttuvat rikkoutuessa uusiksi tukitasoiksi. Kohdassa 6 nousutrendi on ylittänyt vielä viimeisimmän vastustason, mikä muodostui kohdassa 4 ja muodostanut uuden vastustason. Klassisen swing-treidaamisen periaate on ajoittaa ostot tukitasoilla ja myynnit vastustasoilla.

4.6 Tekniset indikaattorit

Tekniset indikaattorit ovat valmiita, kuviopohjaisia signaaleja, jotka tuotetaan arvopaperin hinnasta tai volyymistä. Indikaattorit muodostuvat historiallisen hintadatan avulla ja niillä voidaan määrittää osto- ja myyntipaikkoja. Tekniset indikaattorit jaotellaan kahteen kategoriaan: päällystäviin indikaattoreihin ja oskillaattoreihin. Päällystävät indikaattorit käyttävät samaa kaaviota kuin hinnat ja ne piirtyvät hintakuvaajan päälle. Oskillaattorit piirtyvät omalle kaavioilleen, hintakaavion ala- tai yläpuolelle. (Chen, 2021, viitattu 3.4.2022.)

On olemassa tuhansia eri teknisiä indikaattoreita ja siksi on vaikeaa löytää itselleen sopivaa ja toimivaa indikaattoria. On suositeltavaa kokeilla ja tutkia mikä indikaattori sopii itselleen parhaiten. On mahdollista myös yhdistellä useampaa eri teknistä indikaattoria, mikä voi toimia hyvin tai huonommassa tapauksessa vaikeuttaa analysointia, liian monen signaalin vuoksi. (sama.) Itse suosin liukuvia keskiarvoja ja RSI-oskillaattoria. Tekniset indikaattorit eivät toimi minulle varsinaisesti osto- tai myyntiperusteina, vaan tukena päätökselle. Käytän niitä myös apuna suodattamaan epäkiinnostavat osakkeet seurantalistaltani pois.

4.6.1 Liukuva keskiarvo

Liukuva keskiarvo on keskeisimpiä teknisen analyysin työkaluja ja sitä käytetään trendien sekä tukija vastustasojen hahmottamiseen. Liukuva keskiarvo kertoo nimensä mukaisesti keskihinnan valitulla ajanjaksolla ja se muodostuu kaavioille jälkijättöisesti. Sitä ei siis käytetä ennustamiseen, vaan vahvistamaan kun trendi on muuttunut. Jos liukuva keskiarvo on nouseva, myös trendi on nouseva ja jos se on laskeva, myös trendi on laskeva. Käytetyimmät liukuvat keskiarvot ovat yksinkertainen liukuva keskiarvo ja eksponentiaalinen liukuva keskiarvo. (Hayes 2020c, viitattu 29.5.2020.)

Mitä lyhyemmän aikavälin keskiarvot otetaan huomioon, sitä lyhyempi reagointiaika liukuvalla keskiarvolla on verrattuna hintamuutoksiin. Esimerkiksi liukuva keskiarvo 20 ottaa huomioon viimeiset

20 päätöshintaa ja reagoi nopeammin hintamuutoksiin kuin liukuva keskiarvo 200. Pidemmän aikavälin liukuva keskiarvo luo harvemmin signaaleita kuin lyhyemmän aikavälin, mutta sen luomat signaalit nähdään vahvempana trendin kannalta. (Murphy 1999, 197.)

4.6.2 RSI

J. Welles Wilderin kehittämä suhteellinen voimakkuusindeksi RSI on oskillaattori, joka mittaa arvopaperin hintamuutosten nopeutta. Oskillaattorit yleensäkin ovat indikaattoreita, jotka osoittavat graafisesti, kun arvopaperi on yliostettu tai ylimyöty. RSI-oskillaattori liikkuu nollan ja 100:n välillä. Arvopaperin katsotaan perinteisesti olevan yliarvostettu eli yliostettu, kun lukema on yli 70 ja aliarvostettu eli ylimyöty, kun lukema on alle 30. Signaaleja voidaan löytää etsimällä eroja RSI:n ja kurssikäyrän välillä. RSI-lukema lasketaan yleensä 14 viimeisen päivän tai jakson tuottojen perusteella. (Fidelity 2020, viitattu 19.9.2020.)

KUVIO 11. RSI-indikaattori

Olen havainnut, että oskillaattorit kuten RSI-indikaattori eivät riitä yksinään antamaan osto- ja myyntisignaaleja. Oskillaattorilla on helppo karsia omalta listalta pois ne osakkeet, joiden asetelmat graafilla ovat erinomaiset, mutta jotka ovat yliostettuja tai ylimyötyjä. Oskillaattoria voi käyttää myös pohjana omien sääntöjen luomiseen. Treidaaja voi asettaa itselleen esimerkiksi säännön, ettei osta osakkeita, joiden RSI-lukema on yli 45. Tai säännön, jossa osakkeet tulee myydä pois, jos RSI-lukema on yli 80.

Kuviossa 12. olen lisännyt graafille trendiviivojen määrittämät toimeksiantoalueet ja stop/loss -rajan. Kuviota ei tule ottaa strategiana itsessään, vaan tavoitteena on vain osoittaa, miten trendiviivoilla voidaan luoda tulevalle kurssikehitykselle raamit. Lisäksi tämän on tarkoitus poistaa mahdollisuus emotionaaliin ratkaisuihin. Graafille on voitu piirtää sekä nouseva, että laskeva trendiviiva. Kurssin käydessä nousevalla trendiviivalla todetaan ostosignaali, ja kurssin käydessä laskevalla trendiviivalla todetaan myyntisignaali.

Kuvion kohdassa A. on nousevan trendiviivan avulla määritelty ostoalue. Treidaaja voi asettaa itselleen säännön, että kun hinta on kyseisellä alueella, voidaan toteuttaa ostotoimeksianto. Tämä rajaa arvopaperin hinnalle tietyt rajat. Mikäli kurssi ei päädy ostoalueelle, jätetään ostotoimeksianto tekemättä. Nousevan trendiviivan alapuolelle olen piirtänyt Stop/loss -rajan. Tämä määrittää missä kohdin viimeistään tulisi olla stop/loss -toimeksianto. Stop/loss -toimeksiannosta ei kannata asettaa heti nousevan trendiviivan alle, vaan on hyvä jättää pieni vara, valheellisten laskusignaaleiden varalta.

Kohta C. on neutraalialue. Esimerkkisääntö voisi olla, että kurssin ollessa kyseisellä alueella, positioon ei tehdä muutoksia. Tämä sääntö estäisi mahdolliset, hätäisesti päätetyt toimeksiannot, joihin itsekkin olen useaan otteeseen sortunut. Neutraalialue muodostuu osto- ja myyntialueen välille. Kohta D. on myyntialue, minkä alareunan voisi muodostaa treidille asetettu vähimmäistuotto-odotus. Laskeva trendiviiva toimii alueen ylärajana. Hinnan noustessa laskevan trendiviivan yli esimerkiksi kohdassa E., voitaisiin nähdä, että samainen trendiviiva ei toimisi enää vastuksena, vaan tukena hinnalle. Tämä mahdollistaisi taas uuden ostotoimeksiannon.

5.2 Sääntöjen luonti tuki- ja vastustasoilla

Kuten trendiviivat, myös tuki- ja vastustasot toimivat yleensä nimensä mukaisesti tukena tai vastuksena hinnalle. Kuviossa 13. olen merkinnyt kirjaimilla tuki- ja vastustasojen tärkeimmät kohdat, joita voidaan käyttää apuna sääntöjen luomiseen. Kuviossa arvopaperin hinta on ollut selkeässä nousutrendissä ja on muodostanut selkeän huipun kohdassa A., ja lähtenyt sen jälkeen laskuun. Kohta A. on näin ollen vastustaso. Tässä vaiheessa ei vielä osata olettaa, mille tasolle hinta tulee laskemaan. Hinnan tehtyä selkeä pohja kohdassa B. ja lähdettyä sen jälkeen nousuun, voimme

olettaa, että tukitaso on kohdassa B. Tässä vaiheessa voimme olettaa siis sekä tukitason, että vastustason sijainnin. Ostosignaalia ei kuitenkaan olla vielä saatu.

Hinta nousi noin puoleen väliin tuki- ja vastustasojen välillä. Tämän jälkeen kurssi lähti laskuun ja palautui kohdan B. muodostamalle tukitasolle asti. Hinta ei kuitenkaan tippunut tukitason alapuolelle vaan lähti nousuun kohdassa C. Tämä vahvistaa olettamusta tukitason sijainnista ja ostotoimeksianto voidaan toteuttaa.

Kuvion mukaisessa tilanteessa voidaan luoda seuraavanlaiset säännöt: osto toteutetaan, kun hinta käy, muttei mene vahvistetun tukitason alapuolelle, stop/loss -toimeksianto tulee asettaa hieman tukitason alapuolelle ja tuotto-odotus asetetaan hieman alle vastustason. Kuten kuviossa näkyy, kohdassa D. olen piirtänyt esimerkin myyntialueesta, joka toimii tuotto-odotuksena. Stop/loss -raja kulkee koko ajan kuvion tukitason alapuolella, mutta sitä voisi halutessaan nostaa hinnan noustessa ylöspäin.

Tämä kuvio ei ole strategiasuositus, vaan osoitus siitä, miten tuki- ja vastustasoja voisi käyttää hyödyksi sääntöjen luonnissa. Hinnan kehitykselle voidaan tällä tavoin asettaa raamit ja näin ollen välttää tunneperäiset ratkaisut. On hyvä huomioida, että usein tuki- ja vastustasot muodostuvat, tasaluvuille, kuten 100.00, 50.00 tai 10.00.

KUVIO 13. Tuki- ja vastustasojen muodostamat raamit

6 TRADINGVIEW

TradingView on 30 miljoonan treidaajan ja sijoittajan käyttämä, maailmanlaajuinen teknisen analyysin työkalu. TradingView:llä on neljä eritasoista tilausta, joista yksi on maksuton. Ilmainen tilaus sisältää mainoksia, rajaa teknisen analyysin indikaattoreita ja niiden määriä. Maksuton tilaus on kuitenkin tarpeeksi kattava Swing-treidaamisessa käytettävään tekniseen analyysiin.

TradingView sisältää taulukkotyökalun lisäksi, tietoa eri markkinoista kuten osake-, valuutta- ja kryptovaluuttamarkkinoista, arvopaperiseulojan eli niin kutsutun screenerin sekä TradingView-yhteisön, jossa treidaajat ja sijoittajat voivat keskustella sekä jakaa strategioitaan. Tätä työtä ei ole tehty yhteistyössä TradingView:n kanssa.

TV TradingView

Q Search

Chart

Trade

Markets

Screeners

Community

More

KUVIO 14. TradingView-sivuston sisältö

Ohjelma löytyy verkkosivulta tradingview.com ja siitä voi halutessaan myös ladata työpöytä- tai mobiilisovelluksen. Taulukkotyökalua varten suosittelen käyttämään puhelimen sijaan tietokonetta, sillä tietokoneella esimerkiksi trendiviivojen piirtäminen on helpompaa. Mobiilisovellus puhelimessa on kuitenkin hyvä lisä, jos haluaa tarkistaa pikaisesti tietyn arvopaperin kurssikäyrän. On olemassa kymmeniä muita teknisen analyysin ohjelmia ja sivustoja, mutta itse olen kokenut Tradingviewin parhaaksi, sillä se sisältää myös suomalaiset osakkeet.

6.1 Osakeseulonta

Koska pelkästään Yhdysvalloissa on tuhansia osakkeita, on treidaajan ajan säästön vuoksi olennaista käyttää seulontatyökalua eli screeneriä. Se löytää parhaiten kriteerit täyttävät osakkeet ja jättää vähemmän lupaavat pois. Sijoittajat ja treidaajat voivat rajata osakeluetteloa käyttämällä mitä tahansa fundamentaalisia tai teknisiä mittareita. Seulontaa voivat hyödyntää sekä treidaajat, että pitkän aikavälin sijoittajat. (Best 2021, viitattu 31.7.2021.)

Seulonta on suhteellisen yksinkertaista ja nopeaa. Tradingview:ssä avataan seuloja kohdasta "Screeners", jolloin avautuu oletusnäky. Kohdasta suodattimet eli "Filters", valitaan tietyt kriteerit

osakeluettelon kaventamiseksi. Aina kun joku kriteeri on valittu, osakeluettelosta häviää kriteerin täyttämättömät osakkeet pois. Seuraavassa kappaleessa kerron osakkeen valinnan kriteereistä, mitä voi hyödyntää myös osakeseulonassa.

Esimerkki:

Asetetaan kohdasta "Filters" seuraavat kriteerit:

- Country: Finland
- Symbol type: Stock
- Volume: 100K - >50M
- Last: Above or equal, Value, 3

Yllä olevassa esimerkissä suodatettiin kaikista suomalaisista osakkeista näkyville ne osakkeet, joiden päivittäinen kaupankäyntivolyymi on vähintään 100 000 kpl ja joiden viimeisin kurssi on vähintään 3,00 euroa. Jos seulonta tehtäisiin pelkästään maakriteerillä ja instrumenttityypillä eli "Country: Finland" ja "Symbol type: Stock", luettelo sisältäisi kaikki suomalaiset osakkeet, joita on 168 kappaletta. Esimerkin volyyymi- ja hintakriteereillä osakeluettelo vähentää määrän 168 kappaleesta 30 kappaleeseen. On huomattavan nopeampaa käydä läpi 30 eri osakkeen kurssigraafit verrattuna 168 osakkeen kurssigraafeihin.

Esimerkissä kriteerit olivat yksinkertaisimmasta päästä. Seulonta mahdollistaa tarkempienkin kriteerien käytön ja osakkeiden määrä vähenisi vielä lisää. Suomessa osakkeita on hyvin vähän verrattuna Yhdysvaltojen markkinoihin. Tämä tarkoittaa myös sitä, että tiettyjä kriteerejä täyttäviä osakkeita on vähemmän, eikä Helsingin pörssistä aina löydy sopivaa kohdetta.

6.2 Taulukkotyökalu

Tradingview:n taulukkotyökalun saa auki kohdasta "Chart". Taulukkotyökalun yläriviltä voidaan hakea arvopaperi, valita graafille ajanjakson, graafityypin ja indikaattoreita. Vaihtaessa arvopaperia valittu ajanjakso, graafityyppi ja indikaattorit säilyvät eikä niitä tarvitse vaihtaa uudelleen. Vasemmalla olevan työkalusarakkeen avulla voidaan luoda viivoja, kuvioita, tekstiä ja erilaisia symboleita graafille.

KUVIO 15. Taulukkotyökalun oletusnäky

Esimerkki:

Kuviossa 15. on Nokia-osakkeen päivittäinen viivagraafi ilman indikaattoreita ja kuvaajia. Tarkasteltavaksi arvopaperiksi on valittu kuitenkin Sampo-osake, josta halutaan tehdä analyysi viikoittaisella kynttilägraafilla ja käyttää indikaattorina yksinkertaista, liukuvaa keskiarvoa 200. Lisäksi halutaan selvittää Sampon trendi.

1. Vaihetaan osake klikkaamalla symbolia eli Nokia-painiketta, josta avautuu "Symbol Search". Kirjoitetaan tekstikenttään "Sampo" ja valitaan symboli "SAMPO" – taulukkotyökalu vaihtaa oikean osakkeen kurssigraafin.
2. Vaihetaan ajanjakso klikkaamalla painiketta, jossa lukee "D" mikä tarkoittaa päivittäistä graafia. Alasvetovalikko tarjoaa ajanjaksoja sekunnista kuukauteen, mutta haluttu tarkastelujakso on viikoittainen, joten valitaan "1 week".
3. Vaihetaan graafityyppi klikkaamalla ajanjakson oikealla puolella olevaa painiketta, ja valitaan alasvetovalikosta "Candles".

4. Lisätään indikaattori klikkaamalla seuraavaa painiketta oikealla, josta avautuu "Indicators, Metrics & Strategies" -haku. Kirjoitetaan hakukenttään "Moving average" ja valitaan hakutuloksista "Moving Average". Oletuksena on yhdeksän päivän yksinkertainen, liukuva keskiarvo. Klikkaamalla graafiin ilmestyneen tekstin "MA 9 close 0 SMA 5" asetukset-näppäintä, muutetaan kohtaan "Length" luvuksi 200 ja klikataan "Ok".
5. Trendiviivoja varten valitaan vasemman työkalusarakkeen trendiviivapainike. Tätä kirjoittaessa (10.3.2022) Sampon viikoittaisella graafilla selkeät pohjat ovat muodostuneet maaliskuussa 2020 ja maaliskuussa 2022, joiden kautta voidaan piirtää nouseva trendiviiva. Laskeva trendiviiva voidaan taas piirtää tammikuun 2018 ja lokakuun 2021 huippujen kautta. Kuviossa 16. on halutunlainen kuvaaja.

KUVIO 16. Muunneltu taulukkotyökalu

7 TREIDAUSTRATEGIAN RAKENTAMINEN

7.1 Hyvän treidaustrategian elementit

Kannattava treidaustrategia perustuu kassan- ja riskienhallinnan prosesseista, jotka poistavat tai vähentävät psykologisia riskejä. Treidaustrategia, joka pohjautuu asetettuihin sääntöihin antaa vähemmän tilaa emotionaalisille ratkaisuille. Hyviä ominaisuuksia strategialle ovat: treidien positiivinen odotusarvo, pieneksi rajatut riskit, yksinkertaiset säännöt, markkinaympäristöön mukautuvuus, signaalien riittävyys sekä testattu toimivuus. (Lepikkö 2020, 88). John. J. Murphyn (1999, 393) mukaan toimivat treidaustrategiat koostuvat aina kolmesta tärkeästä tekijästä; hintaennusteesta, ajoittamisesta ja rahanhallinnasta.

1. Hintaennuste osoittaa mihin suuntaan markkinoiden odotetaan kehittyvän. Se on tärkeä ensimmäinen askel ennen kauppapäätöksen tekemistä. Ennustamisprosessi määrittelee, onko trendi nouseva vai laskeva, eli haetaanko markkinoilta long- vai short-positiota. Mikäli hintaennuste toteutuu päinvastoin kuin oletettiin, mikään muukaan strategiassa ei tule toimimaan. (sama.)
2. Ajoittamisella tarkoitetaan taktiikkaa määrittää osto- ja myyntipaikat. On mahdollista olla oikeassa siitä, mihin suuntaan markkinat kehittyvät, mutta kaupasta voi silti tulla tappiollinen, mikäli ajoitus on pielessä. Kuten hintaennuste, myös ajoittaminen on lähes täysin teknisen analyysin varassa. Myös perinteisten, fundamentalistisijoittajien tulisi käyttää teknistä analyysiä, mikäli he haluaisivat ajoittaa toimeksiantonsa mahdollisimman hyvin. (sama.)
3. Rahanhallinta kattaa varojen jakamisen. Se sisältää sellaisia alueita kuten salkun muodostaminen ja hajauttaminen, kuinka paljon rahaa sijoitetaan tai riskeerataan tietyllä markkinalla, stop/loss -toimeksiantojen käyttö, tuotto-riski-suhde, mitä tehdä onnistumisten tai vastoin käymisten jälkeen ja käydäänkö kauppaa varovaisesti vai aggressiivisesti. Rahanhallinta tarkoittaa tässä tapauksessa samaa asiaa kuin salkunhallinta. (sama.)

7.2 Arvopaperin valinta

Tekninen analyysi koskee instrumentteja, joiden hintaan vaikuttavat vain kysynnän ja tarjonnan voimat. Tekninen analyysi ei toimi hyvin, mikäli muut tekijät voivat vaikuttaa instrumentin hintaan. Kaikki instrumentit eivät sovellu swing-treidaajalle. Arvopaperia valittaessa on olemassa tietyt ehdot, jotka arvopaperin tulee täyttää. (Stockcharts 2020.)

Hyvä likviditeetti eli arvopaperin kyky muuttua rahaksi on yksi tärkeimmistä kriteereistä. Hyvä likviditeetti tarkoittaa teknisen analyysin näkökulmasta isoa volyymiä. Mitä enemmän arvopaperilla tehdään kauppaa, sitä helpompi se on ostaa ja myydä. Pienen volyymin eli huonon likviditeetin arvopapereilla on vaikeampaa käydä kauppaa sillä ostajia ja myyjiä on markkinoilla vähän. Lisäksi huono likviditeetti voi tarkoittaa myös halpaa arvopaperia, mikä tarkoittaa sitä, että yksittäiset sijoittajat voivat helpommin manipuloida niiden hintoja. (sama.)

Arvopaperin osituksia, osingonirtautumisia ja tulospalkistuksia tulee tietoisesti välttää, sillä ne aiheuttavat usein äkillisen kurssireaktion. Kurssireaktio saattaa taas rikkoa määritetyn trendin välittömästi, jolloin stop/loss -toimeksiannostakaan ei välttämättä ole enää hyötyä. (sama.) Mahdolliset ositukset, osingon irtoamiset ja tulospalkistuspäivät voi nähdä Tradingview:n taulukkotyökalun alalaidassa.

7.3 Indikaattorien valinta

Tekninen analyysi sisältää satoja eri indikaattoreita, joista jotkut toimivat toisilla käyttäjillä paremmin kuin toisilla. Luettuani lähdekirjallisuutta tätä työtä varten tajusin, että ei ole oikeaa yhdistelmää indikaattoreita. Kuten hyvän treidaus-strategian elementeissä, myös indikaattorien valinnassa suosittelen olemaan yksinkertainen. Mitä vähemmän indikaattoreita, sitä pienempi riski on tulkita signaaleita väärin. Järkevin tapa on aloittaa trendiviivojen sekä tuki- ja vastustasojen määrittämisellä.

7.4 Tappioriski ja positiokoko

Riskienhallinnan tärkein tekijä on stop/loss-toimeksiantojen käyttö jokaisessa kaupassa. Stop/loss estää tappion kasvamisen tietyn pisteen yli, joten treidaaja pystyy luomaan käsityksen mahdollisesta tappiosta ennen position ottamista. Stop/loss-toimeksiannon avulla tappiot pysyvät pienempinä kuin voitot, vaikka tappiollisia kauppajoja olisikin enemmän. (Brown 2009, 56.)

Riskinsietokyky per kauppa tulee määrittää prosentuaalisesti. Brownin (2009, 60–61) mukaan koko sijoitussalkun tappioriski on hyvä pitää enimmillään kahdessa (2) prosentissa. Mikäli teknisen analyysin antama asetelma pakottaisi nostamaan tappioriskiä, on järkevämpää jättää toimeksianto tekemättä. Riski per osake tulisi olla 4–5 prosenttia, riippuen markkinoiden volatiliiteetista. Brown antaa esimerkkikaavan tappioriskin ja ostettavien osakkeiden kappalemäärän laskutavasta:

Salkun arvo x 2 % = Salkun euromääräinen riski

Osakkeen hinta x 4 % = Euromääräinen riski per osake

Salkun euromääräinen riski / Euromääräinen riski per osake = Ostettavien osakkeiden määrä

Esimerkki:

Salkun arvo: 5 000 €

Osakkeen kappalehintaa: 10 €

$5\,000\text{ €} \times 2\% = 100\text{ €}$ kokonaisriski

$10\text{ €} \times 4\% = 0,40\text{ €}$ riski per osake

$100\text{ (€)} / 0,40\text{ (€)} = 250\text{ osaketta}$

Yllä olevassa esimerkissä stop/loss-toimeksianto asetettaisiin vähintään kurssiin 9.60. Tämä varmistaa sen, että kokonaisriski pysyisi asetetun 2 %:n sisällä. Position koko tulisi aina perustua valmiiksi asetettuun kokonaisriskin määrään.

7.5 Tuotto-odotus

Olen huomannut, että tuotto-odotus on helppo asettaa treidin tavoitteeksi, mutta tavoitteessa pysyminen on vaikeaa, jos kärsivällisyyttä ei ole. Nopeat hintamuutokset tai uutiset saattavat helposti aiheuttaa stressiä ja johtaa positiosta irtautumiseen ennen aikaisesta. Strategiassa pysymisen ja emotionaalisten ratkaisujen merkitykset korostuvat, kun arvopaperin hinta on kehittynyt odotetusti oikeaan suuntaan. Useaan kertaan olen myynyt position pois ennen aikaisesta ja tajunnut, että hinta on huonoista uutisista huolimatta päätynyt alkuperäiseen tavoitteeseen.

Tuotto-odotus voidaan asettaa graafin perusteella, prosentuaalisesti tai käyttämällä tuotto/riski -suhdetta. Swing-treidaamisessa tuotto-odotuksen tulee olla aina suurempi kuin tappioriskin. On suositeltavaa, että tuotto-odotus olisi aina vähintään kolme kertaa suurempi kuin mahdollinen tappio. Mitä isompi treidaus-strategian tuotto/riski -suhde on, sitä enemmän on varaa tehdä tappiollisia osakekauppoja. (Mitchell, 2022, viitattu 3.4.2022.)

Esimerkkilaskelma:

Osakkeen kappalehinta: 10,00 €

Euromääräinen tappioriski per osake: 0,40 €

Prosentuaalinen tappioriski: $0,40 \text{ €} / 10,00 \text{ €} = 4 \%$

Tuotto/riski -suhde: 3:1

Tuotto-odotus per osake = $0,40 \text{ €} \times 3 = 1,20 \text{ €}$

Prosentuaalinen tuotto-odotus: $1,20 \text{ €} / 10,00 \text{ €} = 12 \%$

Vähimmäismyyntihinta per osake: $10,00 \text{ €} + 1,20 \text{ €} = 11,20 \text{ €}$

Mikäli kymmenen treidiä tehtäisiin tuotto/riski -suhteella 3:1, ja noista kymmenestä treidistä kolme olisi voitollisia ja seitsemän tappiollisia, treidaaja jäisi voitolle. Kuten aiemmin opinnäytetyössä toin esille, tuotto-odotus eli tavoitehinta tulisi asettaa hieman vastustason alapuolelle. Mikäli vastustaso ei yllä strategian vaatimukset täyttävään tuotto-odotukseen, tulee jättää treidi tekemättä. (sama.)

8 ESIMERKKEJÄ SWING-TREIDAAMISESTA

Tässä kappaleessa käyn läpi itse, oikealla rahalla tehtyjä kauppvoja esimerkinomaisesti. Esimerkeissä on tarkoitus tarkastella mahdollisimman objektiivisesti tekemieni kauppvojen hyviä ja huonoja puolia. Vaikka jälkiviisastelu on helppoa, spekuloin esimerkeissä myös mitä olisin voinut tehdä toisin. Olen sijoittanut/treidannut osakkeilla nyt reilut kaksi vuotta, johon mahtuu yli 100 treidiä, sisältäen oston sekä myynnin. Valinnanvaraa esimerkeiksi oli siis paljon, eikä kaikkia treidejä olisi millään saanut mahdutettua työhön mukaan.

8.1 Telia

27.4.2021 ostin Telian osaketta, kun huomasin hinnan laskeneen nousevalle trendiviivalle päivittäisellä kynttilägraafilla. Osakkeella oli lisäksi mielestäni selkeä vastustaso noin 3,75 euron kohdilla. Tuotto-odotus vaikutti hyvältä tappioriskiä verrattuna.

KUVIO 17. Telia-osakkeen graafi

Ostokurssi oli 3.47 ja kappalemäärä 500 osaketta eli yhteishinta, mukaan lukien 5 euron toimeksiannontakuu oli 1740 euroa. Stop/loss-toimeksiannon asetin nousevan trendiviivan alapuolelle, kurssin 3.419 kohdalle ja tuottotavoitteen asetin vastustason 3.75 alapuolelle. Tappioriski näin ollen oli noin kaksi prosenttia eli 35,50 euroa ja tuotto-odotus noin kuusi prosenttia eli 100–130 euroa.

Tuotto/riski -suhteeksi muodostui 3:1, joten tilanne näytti kannattavalta. Lopputuloksena möin osakkeet 21.5.2021 hintaan 3,709 euroa/kpl, mikä tarkoitti 109,50 euron myyntivoittoa.

Koen tämän Telia-treidin olevan yksi onnistuneimpia osakekauppojani. Stop/loss-toimeksiannon pystyi asettaa trendiviivan alapuolelle hyvin pienellä tappioriskillä ja käytin toimeksiannossa vain pientä osaa sijoitussalkun käteisvarasta. Päädyin myymään osakkeet hieman odotettua aikaisemmin kuin oli tarkoitus, johtuen laskua ennakoivista kynttilöistä tuntigraafilla ja RSI-oskillaattorista, mikä signaloi yliostettua osaketta. Myynti osoittautui hyväksi ratkaisuksi, koska kurssi ei noussutkaan vastustasolle asti.

8.2 Tecnotree

Kuten edellisessä esimerkissä, myös tekemässäni Tecnotree-treidissä 28.9.2021 hinta oli laskenut nousevalle trendiviivalle. Huomasin hyvän tuottomahdollisuuden ja pienen tappioriskin. Vastustaso ja tavoitekurssi oli 1,38 euron tuntumassa, joten nousuvaraa osakkeella oli noin 25 prosenttia. Tein tässä treidissä kuitenkin virheitä, joilta olisi voinut välttyä.

KUVIO 18. Tecnotree-osakkeen graafi

Treidi sisälsi normaalista poiketen useamman osto- ja myyntitoimeksiannon. Ostot tapahtuivat kolmessa erässä: 28.9.2021 850 kappaletta kurssilla 1.108, 30.9.2021 650 kappaletta kurssilla 1.152 ja 1.10.2021 400 kappaletta kurssilla 1.142. Osakkeiden yhteismäärä oli näin ollen 1900 kappaletta

ja yhteishinta 2162,40 euroa, toimeksiantokulut mukaan lukien. Stop/loss -toimeksiannon asetin nousevan trendiviivan alapuolelle kurssiin 1.058. Tuotto/riski -suhde oli näin ollen noin 3:1.

Myynnit tapahtuivat kahdessa erässä: 8.10.2021 900 kappaletta kurssilla 1.182 ja 14.10.2021 1000 kappaletta kurssilla 1.336. Osakkeiden myyntihinta yhteensä oli 2389,80 euroa huomioiden toimeksiantokulut, eli voittoa treidistä kertyi nettona 227,40 euroa ja +10,52 prosenttia. Huomioiden ensimmäinen osto- ja viimeinen myyntipäivä, hallussapitoaika oli reilu kaksi viikkoa.

Ensimmäinen 850 kappaleen osto tapahtui laskevaan, päivittäiseen kurssiin, mikä oli vastoin itseleni laatimia sääntöjä. Osakkeiden painoarvo koko salkusta oli kuitenkin hyvin pieni ja samalla stop/loss -toimeksianto rajoitti tappioriskin vähäiseksi. Laskevaan kurssiin osto ei voinut siis tällä kertaa johtaa välittömään, isoon menetykseen. Tämän oston lasken kuitenkin virheeksi, johtuen sääntörikkomuksesta.

Osake vaikutti ottavan onnistuneesti tukea nousevasta trendiviivasta, joten päätin lisätä painoarvoa ostamalla 650 kappaletta lisää. Kolmannen, 400 kappaleen oston jälkeen tappioriski kasvoi huomattavasti. Keskihinta oli 1900 kappaleelle osakkeita noin 1.138 ja tappioriskiksi muodostui kolmannen oston jälkeen 152,20 euroa. Nämä lisäykset olisivat olleet oikeutettuja, mikäli olisin nostanut stop/loss -toimeksiantoa ylemmäs ja näin ollen minimoinut tappioriskiä. Lisäksi kolmas osto tapahtui ensimmäisen tapaan laskevaan kurssiin.

Ensimmäinen myynti tapahtui emotionaalisen virheen vuoksi. Halusin pienentää positiokokoa 900 kappaleella, vaikka kurssi oli käyttäytynyt positiivisesti odotusten mukaan. Kurssi ei ollut siis läheläkään tavoitehintaa eikä merkkejä laskustakaan ollut. Toinen, 1000 kappaleen myynti tapahtui niin ikään tunnesyistä. Kurssi teki voimakkaan nousun, mikä synnytti ajatuksen hinnan ylireagoinnista ja ratkaisun myydä loputkin osakkeet. Kurssi jatkoi nousuaan alkuperäiselle tavoitehinnalle ja sekin oli vain lopullisen nousun puoliväli. Nämä myynnit osoittavat syyn, miksi alkuperäisessä suunnitelmassa tulee pysyä, ja miksi tunteet tulee jättää sivuun.

8.3 Caverion

Caverion Oyj:n osake näytti tottelevan täydellisesti nousevaa trendiviivaa. Lisäksi hintaa tuki liukuva keskiarvo 200, joten päätin 8.2.2021 ostaa 165 osaketta kurssiin 5.99 ja 9.2.2021 85 kappa-

letta myös kurssiin 5.99. Yhteishinnaksi muodostui 1507,50 euroa, mukaan lukien toimeksiantokulut. Stop/loss -toimeksiannon asetin trendiviivan ja edellisen pohjan alapuolelle kurssiin 5.74. Yhtiö oli lähipäivinä julkaisemassa vuoden 2020 tuloksen, joten tein tietoisin virheen enkä välttänyt todennäköisesti voimakasta kurssireaktiota.

KUVIO 19. Caverion-osakkeen graafi

Tulosjulkistus tuli 11.2.2021 ennen pörssin avauduttua. Tulos oli odotettua huonompi, sillä Helsingin pörssin avauduttua osake avasi kurssilla 5.65, eli noin 4,8 prosenttia miinuksella edellisestä päivästä. Avauksen yhteydessä stop/loss -toimeksiantoni aktivoitui ja osakkeet menivät myyntiin kurssilla 5.74. Tappiota näin ollen kertyi 77,50 euroa toimeksiannot mukaan lukien.

Treidin kannalta hyvää tuuria oli, että tulosjulkistuksen jälkeinen kurssiavaus ei ollut alempana, jolloin stop/loss -toimeksiantokaan ei olisi välttämättä toteutunut. Joku saattaisi väittää, että oli huonoa tuuria, kun yhtiön tulos olikin huonompi kuin odotettiin. Ja mikäli tulos olisi ollut parempi, kurssi olisi saattanut lähteä kannaltani oikeaan suuntaan. Koska kyseessä on swing-treidaaminen eikä uhkapelaaminen, Caverion-osakkeen ostoa olisi tullut välttää kokonaan.

8.4 Kesko

20.11.2020 Keskon B-osake käväisi nousevalla trendiviivalla ja läpäisi kurssin 22.00 muodostaman vastustason. Vaikutti myös siltä, että kurssi jäisi tällä kertaa edellä mainitun vastustason päälle ja entisestä vastustasosta tulisi näin ollen uusi tukitaso. Ostin osaketta 112 kappaletta kurssilla 22.16 eli ostohinta toimeksiantokuluineen oli 2486,92 €. Tavoitekurssi oli noin 23 ja stop/loss -toimeksannon asetin tason 22.00 alapuolelle kurssiin 21.88. Tuotto-odotus oli näin ollen 84,08 € ja tappioriski 41,36 euroa, huomioiden toimeksiantokulut.

KUVIO 20. Kesko-osakkeen graafi

Oston jälkeen osakkeen hinta näytti lähtevän odotettuun nousuun. Saman päivän aikana hinta tuihkin alaspäin ja asetettu stop/loss -toimeksianto sekä myynti toteutuivat. Tappiota treidistä syntyi näin ollen 41,36 euroa ja 1,66 prosenttia.

Lähtökohdat treidissä olivat mielestäni ihan hyvät, jos ei huomioida heikohkoa, 2:1 tuotto/riski -suhdetta. Nouseva trendiviiva kesti hetkittäisen korjausliikkeen, tärkeä vastustaso ylitettiin ja hinta jäi samaisen tason päälle. Myynti osoittautui lopulta oikeaksi ratkaisuksi, sillä Keskon kurssi tippui 21.50 tasolle ja osake siirtyi lyhytaikaiseen sideways-trendiin. Tässä treidissä ei varsinaisesti tapahtunut virheitä, vaan siinä välttyttiin onnistuneesti isommilta tappioilta. Tämä on mielestäni hyvä todiste stop/loss -toimeksiannon tärkeydestä ja siitä, että hyvä asetelma ei tarkoita varmaa voittoa.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET

Swing-treidaaminen vaatii yllättävän paljon aikaa, kiinnostusta ja kärsivällisyyttä. Toisin kuin perinteisessä sijoittamisessa, swing-treidaamisessa markkinoiden tilanteesta tulee olla tietoinen vähintään päivittäisellä tasolla. Kaupantekoa pystyy automatisoimaan valmiilla toimeksiannoilla, mutta varsinkin viime vuosien tapahtumat ovat suurentaneet markkinoiden liikkeitä ja näin ollen lyhentäneet odotettavaa arvopaperin hallussapitoaikaa swing-treidaamisessa. Swing-treidaamisen tulisi olla mahdollisimman tasaista ja riskitöntä kaupankäyntiä.

Teknisellä analyysillä on suuri merkitys swing-treidaamisessa ja sen pohjalta osto- ja myyntipäätökset tuleekin luoda. Trendiviivat sekä tuki- ja vastustasot auttavat treidaus-strategian noudattamisessa. Teknisen analyysin tarkoitus ei ole pelkästään havaita osto- ja myyntisignaaleita, vaan luoda treidaamiselle säännöt, jotka estävät emotionaaliset, paniikissa tehdyt ratkaisut.

Ennen kaupan toteutusta, tulee laskelmoida tappioriski, tuotto-odotus sekä positiokoko ja stop/loss-toimeksianto tulee asettaa aina. Kassanhallinnan tulee olla selkeää ja strategian mukaista. Tappioihin ja voittoihin tulee suhtautua analyttisesti, eikä niiden saa antaa vaikuttaa emotionaalisesti seuraavassa treidissä. Treidaamisen vaikein asia on toteuttaa strategiaa ilman tunteiden perusteella tehtyjä ratkaisuja. Rakennettu strategia voi itsessään olla tuottoisa, mutta hätiköiden tehdyt päätökset voivat syödä sen tuottoja tai pahimmassa tapauksessa aiheuttaa sille isoja tappioita.

On helppo ymmärtää mitä swing-treidaaminen on ja kuinka teknisen analyysin työkalut, kuten trendiviivat toimivat. Helppoa on myös tutkia arvopaperimarkkinoita teknisen analyysin avulla ja löytää signaaleja. Tämä opas ei tule kuitenkaan luomaan lukijasta valmista swing-treidaajaa ja teknisen analyysin huippuosaajaa. Loin oppaan, joka kertoo vain oleelliset asiat aiheesta. Perimmäisenä tarkoituksena on auttaa aloittelevia treidaajia sekä sijoittajia huomioimaan riskit, ja näin ollen toivottavasti myös välttämään isoimmat tappiot.

10 POHDINTA

Aloitin tekemään tätä opinnäytetyötä 2020 keväällä. Tavoitteena oli saada työ valmiiksi syksyllä 2020, joten aikataulutavoitteesta jäätiin pahasti jälkeen. Viivästymiselle osasyynä aluksi oli erittäin kiireelliset ajat ansiotyön parissa. Myöhemmin viivästymistä aiheutti myös aiheen rajaaminen ja henkinen jaksamattomuus. Opinnäytetyöstä ja sijoittamisesta yleensäkin muodostui minulle tärkeä harrastus ja koin ajatuksena vaikeaksi saada työtä ikinä valmiiksi.

Opinnäytetyön aihe sivuaa lähes olemattomasti OAMK:n liiketalouden tradenomitutkintoa. Koulumme opinnot sisältävät yhden vapaasti valittavan opintojakson arvopaperisijoittamisesta. Mielestäni se ei ole riittävä määrä kertomaan opiskelijoille eri sijoitustyyleistä ja niiden mahdollisuuksista. Lisäksi minua huolettaa tällä hetkellä opiskelevien ihmisten tulevaisuus; on iso pelko, että sukupolvemme ei tule pääsemään ikinä eläkkeelle, johtuen suuresta verotuksesta ja väestön ikääntymisestä. Nämä seikat innostivat minua entisestään kirjoittamaan sijoitusaiheisen oppaan.

Sijoittaminen ja teknisen analyysin käyttö Suomessa ovat yleistyneet, joten opinnäytetyön ajankohta on mielestäni erinomainen. Swing-treidaaminen on käsitteenä monelle ihmiselle vieras, mutta sen tarkoitus on mielestäni helposti ymmärrettävissä. Uskon, että tämä opas auttaa aloittelevia sijoittajia ja treidaajia ymmärtämään paremmin eri sijoitustyyliä ja tapoja analysoida markkinoita. Lisäksi uskon, että olen tuonut työssäni hyvin esiin kaupankäynnin riskit ja tavat, joilla välttää isoja tappioita.

Työn rajaamisessa oli loppuun asti ongelmia. Alkuperäinen aihe oli swing-treidaaminen ja teknisen analyysin hyödyntäminen. Ohjausseminaarissa ohjaava opettaja neuvoi rajaamaan aihetta enemmän. Aluksi tuntui, että en voinut jättää pois mitään kirjoittamaani, koska pidin niitä välttämättöminä työn kannalta. Lopulta kuuntelin kuitenkin ohjaajan neuvoa ja rajasin aiheeksi swing-treidaaminen trendiviivojen avulla. Tämä oli mielestäni hyvä ratkaisu ja olen tyytyväinen teorian rakenteeseen. Aluksi minun oli tarkoitus lisätä työn loppuun esimerkki treidauspäiväkirjasta ja analysoida useampaa tekemääni esimerkkitreidiä. Päätin kuitenkin, että on järkevämpää lisätä työn loppuun vain muutama erilainen esimerkkitreidi ja analysoida niitä vertaamalla työn teoriassa esitettyihin hyvän treidaus-strategian elementteihin. Onnistuin mielestäni löytämään tarpeeksi erilaiset esimerkkitreffit ja analysoimaan niitä riittävän objektiivisesti. Niitä olisi tosin voinut tuoda työhön enemmänkin.

LÄHTEET

Ankelo, J. 2018. Ensiaskeleet ammattimaiseen treidaamiseen. Sijoitustieto.fi. Viitattu 19.5.2020, <https://www.sijoitustieto.fi/sijoitusartikkelit/ensiaskeleet-ammattimaiseen-treidaamiseen>.

Babypips.com 2020. Support and Resistance. Viitattu 28.5.2020, <https://www.babypips.com/learn/forex/support-and-resistance>.

Baumann, M. 2018. Swing trading: Make money online: Introduction to swing trading for beginners in 2018. USA: Committee of the American Bar Association and a Committee of Publishers and Associations.

Beers, B. 2020. How an Investor Makes Money Short Selling Stocks. Investopedia. Viitattu 19.5.2020, <https://www.investopedia.com/ask/answers/how-does-one-make-money-short-selling/>.

Best, R. 2021. Best Stock Screeners. Investopedia. Viitattu 31.7.2021, <https://www.investopedia.com/best-stock-screeners-5120586>.

Brown, B. 2009. Swing Trading as a Part Time Job. New York: iUniverse, Inc.

Cattlin, B. 2020. Swing trading strategies: a beginners' guide. Viitattu 20.5.2020, <https://www.ig.com/uk/trading-strategies/swing-trading-strategies--a-beginners-guide-190712>.

Chen, J. 2019. Doji Definition. Investopedia. Viitattu 21.5.2020, <https://www.investopedia.com/terms/d/doji.asp>.

Chen, J. 2020. Trendline. Investopedia. Viitattu 25.5.2020, <https://www.investopedia.com/terms/t/trendline.asp>.

Chen, J. 2021. Technical Indicator. Investopedia. Viitattu 3.4.2022, <https://www.investopedia.com/terms/t/technicalindicator.asp>.

Farley, A.S. 2001. The Master Swing Trader. Tools and Techniques to Profit from Outstanding Short-Term Trading Opportunities. New York: McGraw-Hill.

Fidelity, 2020. Relative Strength Index (RSI). Fidelity.com. Viitattu 19.9.2020, <https://www.fidelity.com/learning-center/trading-investing/technical-analysis/technical-indicator-guide/RSI>.

Folger, J. 2020. Investing vs. Trading: What's the Difference? Investopedia. Viitattu 19.5.2020, <https://www.investopedia.com/ask/answers/12/difference-investing-trading.asp>.

Hayes, A. 2020a. Technical Analysis. Investopedia. Viitattu 21.5.2020, <https://www.investopedia.com/terms/t/technicalanalysis.asp>.

Hayes, A. 2020b. Introduction to Technical Analysis Price Patterns. Investopedia. Viitattu 21.5.2020, <https://www.investopedia.com/articles/technical/112601.asp>.

Hayes, A. 2020c. Moving Average (MA). Investopedia. Viitattu 29.5.2020, <https://www.investopedia.com/terms/m/movingaverage.asp>.

Hayes, A. 2021. Volume. Investopedia. Viitattu 3.4.2022, <https://www.investopedia.com/terms/v/volume.asp>.

Investing 2020a. Tesla Inc, Yhdysvallat, 60 minuutin kynttiläkaavio. Viitattu 19.5.2020, <https://fi.investing.com/equities/tesla-motors-chart>.

Investing 2020b. DAX, Saksa, yhden päivän kynttiläkaavio. Viitattu 21.5.2020, <https://fi.investing.com/indices/germany-30-chart>.

Kauppalehti 2020. Talletuskorot. Viitattu 18.5.2020, <https://www.kauppalehti.fi/porssi/korot/talletuskorot>.

Lepikkö, J. 2020. Treidaa kuin ammattilainen. Nordnet.fi. <https://www.nordnet.fi/download/18.1a81c3d41755aa712d4869cf/1607932723258/Treidaa-kuin-ammattilainen-ekirja.pdf>.

Milton, A. 2020, How to Read a Candlestick Chart. The Balance. Viitattu 21.5.2020, <https://www.thebalance.com/how-to-read-a-candlestick-chart-1031115>.

Mitchell, C. 2020. Swing Trading. Investopedia. Viitattu 26.5.2020, <https://www.investopedia.com/terms/s/swingtrading.asp>.

Mitchell, C. 2022. How to Set Profit Targets When Swing Trading Stocks. Tradethatswing.com. Viitattu 3.4.2022, <https://tradethatswing.com/how-to-set-profit-targets-when-swing-trading-stocks/>.

Murphy, J. 1999, Technical analysis of the financial markets.
New York: Penguin Group.

Nordnet 2020. Mitä lyhyeksi myynti tarkoittaa? Viitattu 19.5.2020, <https://www.nordnet.fi/faq/666-mitae-lyhyeksi-myynti-tarkoittaa>.

Pörssisäätiö 2020. Oppitunti 1: Miksi kannattaa sijoittaa? Pörssisäätiön sijoituskoulu. Viitattu 18.5.2020, <https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/miksi-kannattaa-sijoittaa/>.

Samuelsson, 2020. Swing Trading Guide – How to Start and learn to be a Swing Trader. The Robust Trader. Viitattu 18.2.2020, <https://therobusttrader.com/swing-trading/>.

Sijoittaja.fi 2020. Aloita sijoittaminen - askel askeleelta opas! Viitattu 18.5.2020, <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/aloeita-sijoittaminen-askel-askeleelta-opas/>.

Stockcharts 2020. Technical Analysis? Stockcharts.com. Viitattu 26.5.2020, https://school.stockcharts.com/doku.php?id=overview:technical_analysis.

Tilastokeskus 2020. Inflaatio joulukuussa 0,9 prosenttia. Viitattu 18.5.2020, https://www.stat.fi/til/khi/2019/12/khi_2019_12_2020-01-14_tie_001_fi.html.

